

10.1.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan yksiköt

TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT

Voimassa 7.1.2019 - 6.1.2029

Kumooa Terveystoimialan asiakas- ja potilasmaksut, PYSY 046, 31.7.2018

Sisällysluettelo

1. Terveystoimialan asiakasmaksujen perusteet.....	2
1.1 Erityisryhmiä	2
1.2 Muita maksuihin liittyviä pysyväisohjeita	2
2. Avohoito terveysasemalla / terveys- ja hyvinvointikeskuksessa	3
2.1 Terveystoimialan maksu	3
2.2 Somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksut.....	3
2.3 Fysioterapia ja sarjahoidot.....	4
2.4 Rokotukset.....	4
2.5 Isyystutkimukset	4
2.6 Todistukset ja lausunnot.....	5
2.7 Peruuttamaton poisjänti	7
3. Lasten ja nuorten hoito	7
3.1 Alle 15- ja 18-vuotiaiden hoito	7
3.2 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto.....	8
3.3 Oppilastapaturmien hoito.....	8
4. Kotihoito	8
5. Kotisairaalahoido	8
6. Suun terveydenhuolto	8
7. Laitoshoido.....	10
7.1 Sairaalahoido.....	10
7.2 Kuntoutushoido.....	11
7.3 Omaishoitajan vapaan ajaksi järjestetty laitoshoito	11
8. Tarttuvien tautien hoito	11
9. Liikenne- ja työtapaturmavakuutuspotilaiden hoito	12
10. Hengityshalvauspotilaiden hoito	13
11. Selviämishoido	13
12. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet	13
13. Sairaankuljetus	13
Liite 1: Terveystoimialan maksut, sosiaali- ja terveystoimiala 13.2.2018 § 34	15
Liite 2: Poliklinikkamaksujen tulkintaohjeita	20

1. Terveysthuollon asiakasmaksujen perusteet

Terveysthuollon asiakasmaksut määräytyvät sosiaali- ja terveysthuollon asiakasmaksulain ja -asetuksen sekä kaupungin niiden nojalla tekemien päätösten perusteella.

Osa terveysthuollon palveluista on asiakkaille ja potilaille (jatkossa heistä käytetään pääasiassa nimitystä asiakkaat) maksullisia ja osa maksuttomia. Tietyt ryhmät on vapautettu joistain maksuista tai maksun suorittaa muu taho kuin asiakas itse. Tässä ohjeessa kuvataan hoito- ja palvelumuodoittain perittävät maksut ja niistä vapautetut ryhmät. Ohje on täysin uudistettu aikaisemman vastaavan ohjeen (31.8.2018) pohjalta ja koskee helsinkiläisiä ellei muuta erikseen mainita.

1.1 Erityisryhmiä

Seuraavassa todetaan eräitä palveluja käyttäviä erityisryhmiä ja niitä koskevat maksukäytännöt:

- **Toimeentulotukea saavilta** peritään samat terveysthuollon asiakasmaksut kuin muiltakin.
- **Ostopalveluna järjestetyistä palveluista** peritään palvelun käyttäjältä samat asiakasmaksut ja korvaukset kuin omana toimintana tuotetuista palveluista.
- **Varusmiespalvelusta suorittavien** osalta puolustusvoimilta peritään todellisten kustannusten mukaiset maksut (sisältää asiakasmaksun). Koskee kaikkia kotikunnasta riippumatta. Palvelun saajalta ei peritä asiakasmaksua. (lisätietoja PYSY 023)
- **Siviilipalvelusta suorittavien** osalta palvelupaikalta peritään todellisten kustannusten mukaiset maksut (sisältää asiakasmaksun). Koskee kaikkia kotikunnasta riippumatta. Palvelun saajalta ei peritä asiakasmaksua. (lisätietoja PYSY 023)
- **Vankien ja tutkintavankien osalta** rikosseuraamuslaitokselta peritään todellisten kustannusten mukaiset maksut (sisältää asiakasmaksu). Koskee kaikkia kotikunnasta riippumatta. Palvelun saajalta ei peritä asiakasmaksua. (lisätietoja PYSY 079).

Lisäksi laki sosiaali- ja terveysthuollon palvelujen asiakasmaksuista (5 §) sisältää maksuttomista terveysthuollon palveluista yksityiskohtaiset määrittelyt, joita on noudatettu tätä ohjetta laadittaessa.

1.2 Muita maksuihin liittyviä pysyvisohjeita

Tämän ohjeen lisäksi on laadittu seuraavat erityisryhmiä koskevat pysyvisohjeet:

10.1.2019

- **Ulkomailta tulevien** oikeus hoitoon, maksut ja korvaukset (sisältää pakolaiset ja turvapaikanhakijat, paperittomat tulossa tähän), PYSY011
- **Tulkkaukspalvelujen** antaminen ja korvaaminen, PYSY018
- **Ulkokuntalaisten** terveydenhuollosta laskuttaminen, PYSY023
- **Sotainvalideille** järjestettyjen palvelujen korvaaminen ja kustannusten laskuttaminen Valtiokonttorilta, PYSY022
- **Kotihoidosta** perittävät maksut, PYSY069
- **Liikennevahinko- ja työtaturmapotilaiden** hoidon täyskustannusvastuu ja laskutus vakuutusyhtiöltä, PYSY095.
- **Omaishoitajan** lakisääteisen vapaan ajaksi järjestettävistä palveluista perittävät maksut, PYSY077
- **Peruuttamattomasta vastaanottoajasta** perittävät maksut, PYSY084
- **Maksukatto** sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävissä asiakasmaksuissa, PYSY094.

2. Avohoito terveysasemalla / terveys- ja hyvinvointikeskuksessa

2.1 Terveyskeskusmaksu

Terveyskeskusmaksulla tarkoitetaan asiakasmaksuasetuksen 7 §:n 1 momentin mukaan terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalveluista perittävää maksua. Helsingissä tätä maksua ei peritä keneltäkään terveysasemilla tai terveys- ja hyvinvointikeskuksissa. (Helsinkiäisten vapauttaminen maksusta: Kvsto 28.11.2012, § 382 ja ulkokuntalaisten ja Suomen ulkopuolelta tulevien vapauttaminen maksusta: Kvsto 13.6.2018, § 185).

Ulkokuntalaisten käynnin todelliset kustannukset peritään asianomaiselta kunnalta ja Suomen ulkopuolelta tulevien todelliset kustannukset peritään KELA:n kautta potilaan kotimaalta, potilaalta itseltään tai potilaan vakuutusyhtiöltä. Yksiköiden tulee toimia ulkomaalaisten käyntien kohdalla PYSY-ohjeen 011 mukaisesti ja ulkokuntalaisten osalta PYSY- ohjeen 023 mukaisesti (ks edellä).

2.2 Somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksut

Sisätautien poliklinikalla ja geriatrian poliklinikalla (ajanvarauspoliklinikat) hoidettavalta peritään 32,70 euroa käynniltä.

Maksua ei kuitenkaan peritä psykiatrasta hoitoa saavalta potilaalta, rintamaveteraaneilta ja sotainvalideilta.

Poliklinikkamaksu peritään myös silloin, kun potilas ohjataan sosiaali- ja terveystoimialan somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikalta tutkimuksiin ja jatkohoitoon HUSiin sekä silloin kun potilas on ohjattu

10.1.2019

sosiaali- ja terveystoimialan erikoissairaanhoidon poliklinikalle
terveysasemalta tai terveys- ja hyvinvointikeskuksesta.

Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja
-mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus ja
kuntoutusohjaus ovat potilaalle maksuttomia.

Tämän ohjeen **liitteenä (liite 2) on poliklinikkamaksujen
tulkintaohje**, jossa on otettu yksityiskohtaisesti kantaa eräisiin
poliklinikoilla tehtäviin hoito- ja tutkimustoimenpiteisiin.

2.3 Fysioterapia ja sarjahoidot

Fysioterapian suoravastaanotto terveysasemalla ja terveys- ja
hyvinvointikeskuksessa on maksutonta kuten muukin
terveyskeskuksen avosairaanhoido.

Kotona toteutuneesta fysioterapiasta ja sarjahoidosta peritään samat
maksut kuin muustakin kotisairaanhoidosta silloin, kun terapia toteutuu
osana kotihoidon palvelua (PYSY 069). Muussa tapauksessa kotona
toteutuneesta terapiasta peritään tilapäisen kotihoidon maksu.

Sarjassa annettavasta hoidosta kuten lääikinnällisen kuntoutuksen
terapiasta peritään 9,00 euroa hoitokerralta. Maksu saadaan periä
enintään 45 hoitokerralta (ei sairauskohtaisesti) kalenterivuodessa.
Sarjahoidosta perittävää maksua ei peritä alle 18-vuotiaalle annetusta
hoidosta.

Sarjahoitoa voidaan antaa myös ryhmässä. Tällöin kuitenkin 9,00
euron maksu peritään vain sarjahoidon ensimmäiseltä hoitokerralta,
jolloin hoidontarvearvio ja hoitosuunnitelman tehdään.

Maksut, jotka peritään enintään määrätyiltä hoitokerroilta tai
hoitopäiviltä kalenterivuodessa (esim. sarjahoitomaksu) otetaan
huomioon riippumatta siitä, onko hoito saatu yhdessä tai useammassa
kunnassa. Potilaan on osoitettava saamiensa hoitokertojen tai
hoitopäivien määrä.

2.4 Rokotukset

Yleiseen rokotusohjelmaan kuuluvat rokotukset ovat asiakkaalle
maksuttomia (Lasten ja nuorten rokotusohjelma, Aikuisten
rokotusohjelma).

2.5 Isyystutkimukset

Tuomioistuimen tai lastenvalvojan määräämät oikeusgeneettiset
isyystutkimukset ovat tutkittavalle maksuttomia. Kustannukset
laskutetaan oikeusministeriön alla olevista asetuksissa määritellyillä

10.1.2019

korvausperusteilla: Valtioneuvoston asetus 1426/2001 eräiden veri- ja muita periytyviä ominaisuuksia koskevien oikeuslääketieteellisten tutkimusten korvausperusteista ja valtioneuvoston asetus 1276/2015 oikeusgeneettisistä isyystutkimuksista ja lääketieteellisestä selvityksestä.

2.6 Todistukset ja lausunnot

Tässä ohjeessa on kysymys asiakkailta perittävistä lausunto- tai todistuspalkkioista. Näitä palkkioita ei makseta ao. lääkärille, vaan ne tulevat kaupungille.

Lääkärille lääkärintodistuksista ja lausunnoista maksettavat palkkiot määräytyvät Kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti ja ne poikkeavat merkittävästi niistä todistus- ja lausuntopalkkioista, joita potilaalta peritään. Näitä palkkioita tämä ohje ei koske.

Maksulliset todistukset ja lausunnot

Lääkärin ja hammaslääkärin todistuksista peritään asiakkaalta todistusten ja lausuntojen vaatavuuden mukaan maksut seuraavasti luokiteltuina (Asiakasmaksuasetus § 23):

Ajokorttitodistus	48,50 euroa
Laajat tai muutoin perusteelliset ja aikaa vievät (esim. B-lausunto)	40,30 euroa
Edellä mainittuja suppeammat, kuitenkin melko runsaasti työtä tai asiantuntemusta vaativat	33,00 euroa
Suppeat	19,40 euroa

B-lausunto on maksullinen silloin kun se on annettu rahaetuuksien saamista varten (esim. työkyvyn arviointi, korvattavat lääkkeet). Myös esim. edunvalvojaksi hakeutuvan itsensä pyytämänä lausunto on maksullinen.

Rintamaveteraanin puolisolle rintamaveteraanien kuntoutusta koskevien säännösten nojalla annettu B-lausunto on maksullinen.

Maksuttomat todistukset ja lausunnot

Maksuttomia ovat:

10.1.2019

- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon yhteydessä kerättyihin tietoihin perustuva terveystodistus (= nuorison terveystodistus)
- rintamaveteraanien kuntoutuksesta kirjoitettu B-todistus
- lääkärintodistus ja -lausunto, joka liittyy asiakkaan hoitoon terveysasemilla tai terveys- ja hyvinvointikeskuksissa, kotihoidossa tai terveyskeskussairaaloiden (Helsingin sairaala: Laakso, Malmi ja Suursuo) perussairaanhoidon vuodeosastotoiminnassa
 - o lääkärintodistuksen ja -lausunnon katsotaan liittyvän potilaan hoitoon, kun se on annettu terveyskeskuksessa tutkittavana tai hoidettavana olevalle:
 - a) työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten (vaikka sen perusteella voisi hakea myös KELA:n päivärahaa, yleensä A-todistus, B-lausuntokin voi olla tällä perusteella maksuton, lausunnon tarkoitus on merkittävä lomakkeelle)
 - b) toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten (lähete).
 - c) sairauden hoidon vuoksi tarpeellisen hoidon suorittamista varten.
 - d)

Maksuttomia ovat myös:

- o joukkorokotuksen yhteydessä annettava todistus
- o vanhemmille lapsen sairaudesta annettava kohdan a) mukainen suppea todistus
- o neuvola- ja kouluterveydenhuoltotoimintaan liittyvä todistus
- o asiakkaan kuljetuksesta tai saattajan tarpeesta sairausvakuutuksen korvauksen hakemista varten annettu todistus
- o pitkäaikaishoidon laitospaikan hakemiseen liittyvä lääkärinlausunto (Lausunto liittyy tällöin potilaan hoitoon SAS-järjestelmän puitteissa. Lausunto on maksuton silloinkin, kun henkilö hakee itse maksavana yksityistä laitoshoitopaikkaa.)
- o terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa lääketieteellisesti perusteltua kuntoutusta varten kirjoitettu B-lausunto
- o holhousviranomaisen (valtion oikeusaputoimisto) tai tuomioistuimen pyytämä lausunto edunvalvonta-asian tai edunvalvontavaltuutusasian käsittelyä varten.

Hoitoon liittyvien todistusten ja lausuntojen poikkeustapaukset:

10.1.2019

- **terveysasemilla, terveys- ja hyvinvointikeskuksissa sekä terveyskeskussairaalan vuodeosastoilla** ei hoitoon liittyvistä todistuksista ja lausunnoista peritä maksua
- **somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikalla samoin kuin psykiatrisessa toiminnassa** peritään maksu hoitoon liittyvistä todistuksista lukuun ottamatta
 - o yleisvaarallisen tartuntataudin ja muun maksuttomaan hoitoon oikeuttavan sukupuoliteitse tarttuvan taudin hoitoon liittyvää todistusta,
 - o nuorison terveystodistusta sekä
 - o hengityshalvauspotilaan hoitoon liittyvää lääkärintodistusta ja lausuntoa, jotka ovat potilaalle maksuttomia.

Kotihoidon asiakkailta peritään maksu todistuksista ja lausunnoista samojen perusteiden mukaan kuin yleensä avohoidon potilailta.

Mikäli sama todistus sisältää maksuttoman osan ja hoitoon liittymättömän muuten maksullisen osan, peritään todistuksesta maksu hoitoon liittymättömän maksullisen osan perusteella.

2.7 Peruuttamaton poisjäänti

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä asiakkaan varaamasta terveysaseman tai terveys- ja hyvinvointikeskuksen lääkärin, suun ja hampaiden tutkimuksen ja hoidon, erikoissairaanhoidon avohoidon tai kalliin kuvantamistutkimuksen vastaanottoajasta voidaan periä 15 vuotta täyttäneeltä enintään 40,30 euroa (eli sakkomaksu). Maksua ei saa kuitenkaan periä silloin, kun varatun ajan peruuttamatta jäämiseen on hyväksyttävä syy. (Asiakasmaksuasetus 25 §). (ks. ohje Peruuttamattomasta vastaanottoajasta perittävät maksut, PYSY084.)

3. Lasten ja nuorten hoito

3.1 Alle 15- ja 18-vuotiaiden hoito

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävää maksua (eli sakkomaksua) ei peritä alle 15-vuotiaalta.

Alle 18-vuotiaalta ei peritä maksua:

- tilapäisestä kotihoidosta
- hammashoidosta ja tilapäisestä hammashoidosta kotona
- sarjassa annettavasta lääkinnällisestä kuntoutuksesta.

Alle 18-vuotiailta ei peritä lyhytaikaisen laitoshoidon, kuntoutushoidon eikä päivä- tai yöhoidon maksua siltä osin, kun hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

10.1.2019

3.2 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat **erikoistutkimukset** ovat asiakkaalle maksuttomia (ks. tulkintaohje liitteenä). **Ulkokuntalaisen** oppilaan kotikunta on velvollinen korvaamaan em. tutkimusten kustannukset.

Ulkokuntalaisen oppilaan kiireellisestä avosairaanhoidosta ja kiireellisestä hammashoidosta ovat oppilaalle maksuttomia. Niistä laskutetaan oppilaan kotikuntaa todellisten kustannusten mukaisesti.

3.3 Oppilastapaturmien hoito

Koulussa, koulumatkalla ja majoituksessa sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksuton.

Oppilastapaturmien hoidosta palvelun antanut sosiaali- ja terveystoimialan yksikkö lähettää laskun kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, joka anoo korvaukset vakuutusyhtiöltä.

4. Kotihoito

Kotihoidon maksuista on pysyväisohje Kotihoidosta perittävät maksut, PYSY069.

5. Kotisairaalahoito

Kotisairaalassa annettavasta hoidosta peritään samat tilapäisen ja jatkuvan kotihoidon (kuukausimaksu) maksut kuin muustakin kotihoidosta. Kotihoidon maksuista on pysyväisohje Kotihoidosta perittävät maksut, PYSY069.

6. Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon maksuista vapautetut

- **Alle 18-vuotiaan** hampaiden tutkimus ja hoito sosiaali- ja terveystoimialan hammashoitolassa on asiakkaalle maksutonta.
- **Rintamaveteraaneilta** ja heidän lisäksi henkilöltä, jolla on todistus **miinanraivaustehtävään** osallistumisesta (asiakasmaksuasetus (12/1992), 9 §) ei peritä maksua hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä.
- **Sairaansijalla / laitoksessa hoidettavan potilaan** hammassairauksien hoidosta ei peritä eri korvausta, jos hammashoito on potilaan muun sairauden hoitamiseksi tai muun sairauden vaatiman lääkityksen vuoksi tarpeellinen, minkä tulee ilmetä lääkärin antamasta lähetteestä.
- **Kotihoidossa jatkuvasti** (kuukausimaksu) olevalta asiakkaalta ei peritä erikseen asiakasmaksuasetuksessa mainittuja

10.1.2019

hammashoidon maksuja välttämättömästä suun ja hampaiden hoidosta.

Suun terveydenhuollon maksut

Suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta 18 vuotta täyttäneeltä perittävät maksut perustuvat pääosin THL:n ylläpitämän [suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen toimenpiteiden vaativuusluokkaan](#).

Toimenpidekohtaisten maksujen (liite 2.) lisäksi peritään käynniltä perusmaksu, jonka suuruus riippuu hoidon antajasta: suuhygienisti 8,10 euroa, hammaslääkäri 10,40 euroa ja erikoishammaslääkäri 15,20 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimialan suun terveydenhuollossa toteutettavasta **suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta** (asiakasmaksuasetus 9 a §) peritään tavanomaisten maksujen sijasta joko 32,70 euron suuruinen poliklinikkamaksu tai päiväkirurgian 107,30 euron suuruinen maksu silloin, kun **tutkimuksen ja hoidon perusteena** on:

- a) hampaiston, leukojen ja kasvojen kehityshäiriö
- b) vaikea, toimintaa häittävä laaja-alainen synnynnäinen hampaistopuutos tai kehityshäiriö
- c) pään ja leukojen alueen kiputila
- d) kaulan ja pään alueen säteilytys tai sytostaattihoito
- e) muu kuin hammassairauden takia välttämätön suun hoito.

Kun **tutkimuksen tai hoidon perusteena** on jokin edellä a - e kohdissa mainituista syistä ja kyseessä on lisäksi **suun ja leukojen erikoissairaanhoito**, potilaalta peritään:

1) päiväkirurgian maksu silloin, kun kyseessä on toimenpide, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonen sisäisesti annettavaa lääkitystä ja

2) muissa tapauksissa poliklinikkamaksu.

Missään muissa kuin em. tapauksissa ei maksuja peritä asiakasmaksuasetuksen 9 a §:n mukaisesti. Siten esim. edellä mainittuun ryhmään kuuluvan potilaan tavanomaisesta hammashoidosta (= muusta kuin suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta) tai muissa kuin edellä mainituissa a - e yleisanestesiaa edellyttävästä hammashoidosta peritään tavanomaiset, maksuasetuksen 9 §:n mukaiset maksut (eikä siis poliklinikkamaksua eikä päiväkirurgian maksua).

10.1.2019

Siitä, että potilasta laskutetaan suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta asiakasmaksuasetuksen 9 a §:n mukaisesti, tulee ylihammaslääkärin tehdä päätösluettelossaan päätös ja tieto päätöksestä sekä hoitajaksosta/jaksoista, joita päätös koskee, merkitään potilasasiakirjaan.

Kotona annettavasta hammashoidosta peritään 18 vuotta täyttäneeltä 15,00 euroa/käynti hammaslääkärin ja 9,50 euroa/käynti hammashoitajan antamasta hoidosta. (Kuntaliiton soveltamisohje liittyen suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen koodiin WYA20)

7. Laitoshoito

7.1 Sairaalahoido

Terveyskeskussairaalan vuodeosastolla (Helsingin sairaala: Laakso, Malmi ja Suursuo) peritään lyhytaikaisessa laitoshoidossa olevalta 1.1.2018 lukien 38,80 euroa hoitopäivältä. Sen jälkeen kun 683,00 euron suuruinen vuotuinen maksukatto on täyttynyt, peritään ylläpitomaksuna 17,90 euroa vuorokaudelta.

Psykiatrian vuodeosastoilla ja vastaavissa muissa psykiatrian toimintayksiköissä sekä psykiatrian perhehoidossa olevalta peritään lyhytaikaisessa laitoshoidossa 1.1.2018 lukien 17,90 euroa hoitopäivältä. Sen jälkeen kun 683,00 euron suuruinen vuotuinen maksukatto on täyttynyt, ylläpitomaksuna peritään sama 17,90 euroa vuorokaudelta. Edellä mainittua hoitopäivämaksua ei peritä mielenterveyslain 9 §:n nojalla järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua henkilöä ei tarkkailun perusteella määrätä lain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Päivä- tai yöhoidossa sairaalassa olevalta peritään 1.1.2018 lukien 17,90 euroa vuorokaudessa.

Päivä- ja yöhoidon maksu peritään myös kotoa käsin sairaalassa lääkitystä varten käyvälle annetusta **suonensisäisestä (iv) lääkityksestä** kultakin hoitokerralta.

Päivä- ja yöhoidossa maksua ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksiköissä annetusta avohoidosta. Osittaisesta ylläpidosta (esim. ruokailupalveluista), peritään 17,90 euroa hoitopäivältä.

Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta, mutta maksu peritään sekä tulo- että lähtöpäivältä.

- Jos potilas siirtyy välittömästi kunnalliseen laitoshoittoon toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona siirtyminen tapahtui.

10.1.2019

- Jos potilas siirtyy laitoksesta muuhun kuin kunnalliseen laitoshoidon (esim. palveluasuntoon tai yksityiseen sairaalaan omalla kustannuksellaan) lähettävä laitos laskuttaa potilaalta myös lähtöpäivän.
- Lomatilanteissa hoitopäivämaksu peritään sekä tulo- että lähtöpäiviltä, ei kuitenkaan koko päivän kestävältä lomapäiviltä.
- Mikäli potilas on kirjoitettu sairaalaan sisälle ja lähtee sairaalasta tulopäivänä, peritään häneltä hoitopäivämaksu.
- Mikäli potilas siirretään eri vuorokauden aikana poliklinikalta suoraan vuodeosastolle, peritään poliklinikkamaksu ja sisäänkirjoituspäivästä lukien hoitopäivämaksu.
- Mikäli potilas ei koekotiutuksen jälkeen palaa enää laitoshoidon, peritään häneltä hoitopäivämaksu vain koekotiutuksen alkamispäivään (se mukaan lukien) saakka.

7.2 Kuntoutushoito

Vammaiselle henkilölle laitoshoidon annettua kuntoutushoidosta peritään 13,40 euroa hoitopäivältä. Tämä perustuu siihen, että kyseessä on terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu laitoshoidon annettu kuntoutushoito tai kehitysvammaisten erityishuoltona annettu kuntoutushoito (23.11.2017/773).

Muilta kuin edellä tarkoitetuilta vammaisilta henkilöiltä peritään kuntouttavasta hoidosta lyhytaikaisen laitoshoidon maksu eli 38,80 euroa hoitopäivältä.

Sosiaali- ja terveystoimialan vuodeosastoilla annettava kuntouttava hoito on yleensä sairautteen tai tapaturmaan välittömästi liittyvää hoitoa, josta peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista säädetyn asetuksen mukainen lyhytaikaisen laitoshoidon maksu 38,80 euroa hoitopäivältä.

7.3 Omaishoitajan vapaan ajaksi järjestetty laitoshoidon

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi kotihoidossa olevalle järjestetystä laitoshoidosta peritään 11,40 euroa vuorokaudelta siten, että vuorokaudeksi katsotaan enintään 24 tunnin yhtäjaksoinen ajanjakso alkaen siitä hetkestä kun hoidettava saapuu laitokseen. Hoitoa voidaan antaa myös päivä- tai yöhoitona. Maksu on 11,40 euroa, vaikka korvaava hoito ei kestä täyttä 24 tuntia.

8. Tarttuvien tautien hoito

Yleiseen rokotushjelmaan kuuluvat rokotukset, yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet sekä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eristäminen samoin kuin ilmoitettavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätyt lääkkeet

10.1.2019

ovat henkilölle maksuttomia. Hoito on maksutonta alusta alkaen, vaikka diagnoosi vahvistuu myöhemmin.

Lisäksi maksutonta on HIV-infektion, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus ja hoito sekä yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet.

Em. maksuttomuus merkitsee, että ko. sairauksien tutkimus ja hoito ovat aina asiakkaalle maksuttomia riippumatta hoitopaikasta.

Käytännössä käyntimaksut jätetään perimättä asiakkaan tulositystä riippumatta aina, kun lääkäri epäilee oireiden syyksi ko. tautia ja tutkimuksia tehdään ensisijaisesti ko. taudinsyyn varmentamiseksi. Mikäli myöhemmin ilmenee, ettei kyseessä ollutkaan maksuttomaan hoitoon ja tutkimukseen oikeuttava tarttuva tauti, laskutetaan käyntimaksut jälkikäteen. Mikäli taas asiakas on tullut tutkimukseen jonkin muun syyn kuin em. sukupuolitauteipäilyn vuoksi ja lääkäri tutkituttaa em. taudinaiheuttajia lähinnä "rutiinisti" ensisijaisolettaman ollessa jonkin muu kuin em. tautiepäily, potilaalta peritään käyntimaksu. Virheellisesti peritty käyntimaksu kuitenkin palautetaan aina asiakkaan pyynnöstä, mikäli osoittautuu, että kyseessä olikin maksuttomaan hoitoon oikeuttava em. tauti.

Jos em. potilas on hoidossa muusta syystä, hoito ei ole maksutonta (kuin tartuntatautilääkkeiden osalta).

Yleisvaarallisia tartuntatauteja ovat:

EHEC-bakteerin aiheuttama tauti, hepatiitti A, hepatiitti E, A-tyyppin influenssaviruksen H5N1- tai H7N9-alatyypin taikka muun uuden tai harvinaisen alatyypin aiheuttama tauti, isorokko, kolera, kuppua, kurkkumätä, lavantauti, pikkulavantauti ja muu salmonelloihin kuuluvan bakteerin aiheuttama tauti, meningokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus, pernarutto, polio, rutto, SARS ja MERS, shigellapunatauti, tuberkuloosi, tuhkarokko, Ebola, Lassa, Marburg, Krimin-Kongon verenvuotokuume ja muut virusten aiheuttamat verenvuotokuumeet.

Valvottavia tartuntatauteja ovat:

botulismi, Creutzfeldt-Jakobin tauti, ekinokokkoosi, hemofiluksen aiheuttamat vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus, hepatiitti B, hepatiitti C, hinkuyskä, hiv-infektio, sukupuoliteitse leviävät klamydiainfektiot, keltakuume, legionelloosi, listerioosi, lepra ja muu mykobakteeritauti kuin tuberkuloosi, malaria, pneumokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus, puutiaisaivokuume,

10.1.2019

vesikauhu (raivotauti), rotavirusinfektio, sankkerit, sikotauti, tetanus, tippuri, vihurirokko.

9. Liikenne- ja työtaturmavakuutuspotilaiden hoito

Liikenne- ja työtaturmien hoitokustannuksista ja menettelytavoista on tarkemmin ohjeessa Liikenne- ja työtaturmapotilaiden hoidon täyskustannusvastuu ja laskutus, PYSY095.

10. Hengityshalvauspotilaiden hoito

Hengityshalvauspotilaalle järjestetty kunnallinen hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. Hoito tulee järjestää sairaalassa tai potilasta sairaalan kirjoista poistamatta kotihoidossa.

Hengityshalvauspotilaaksi katsotaan henkilö, joka tarvitsee hengityshalvauksen johdosta pitkäaikaista hoitoa hengityshalvauslaitteessa tai lyhytaikaisempaa hoitoa hengityshalvauslaitteessa edellyttävä hengityshalvaus, milloin se on aiheutunut poliosta tai sellaisesta muusta tartuntataudista, jonka sosiaali- ja terveysministeriö katsoo polioon verrattavaksi.

Helsinkiläiset hengityshalvauspotilaat ovat sisäänkirjoitettuja HUSiin, mutta jos tällaista potilasta hoidetaan kotona ja hän tällöin käyttää jotakin Sosiaali- ja terveystoimialan avohoidon palvelua, häneltä ei peritä potilasmaksuja palvelujen käytöstä.

11. Selviämishoito

Selviämisaseman palvelut ovat maksuttomia. *(Laki päihtyneiden käsittelystä § 11 antaisi mahdollisuuden laskuttaa asiakasta.)*

12. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet

Hoitoon liittyvät apuvälineet sekä niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto ovat asiakkaalle maksuttomia paitsi silloin, kun apuvälineen tarve aiheutuu työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilasvammalain (404/48), liikennevakuutuslain (460/16), potilasvahinkolain (585/86) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista.

Ulkokuntalaiselle pysyvään tarpeeseen annetut apuvälineet laskutetaan hänen kotikunnaltaan. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi rollaattorit, pyörätuolit, wc-korottajat, suihkutuolit, korottajat, nousutuet ja henkilönostolaitteet.

10.1.2019

13. Sairaankuljetus

Sairaalaan sisään kirjoitetun potilaan kuljetus sairaalasta toiseen on potilaalle maksutonta eli häneltä ei peritä omavastuusuutta.

Liitteet

Liite 1. Terveydenhuollon maksut, sosiaali- ja terveyslautakunta
13.2.2018 § 34
Liite 2. Poliklinikkamaksujen tulkintaohjeita

Viitteet

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992,
muutos 773/2017
Kansanterveyslaki, 66/1972
Kuntaliiton soveltamisohje liittyen suun terveydenhuollon
toimenpideluokituksen koodiin WYA20
Laki päihtyneiden käsittelystä 461/1973
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992
Liikennevakuutuslaki 460/2016
Maatalousyrittäjien työtaturma- ja ammattitautilaki 873/2015
Mielenterveyslaki 1116/1990
Potilasvahinkolaki 585/1986
Sosiaali- ja terveysministeriön ilmoitus eräistä indeksillä tarkistetuista
sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista, 23.11.2017
Sotilasvammalaki 404/1948
Suun terveydenhuollon toimenpideluokitus, THL
Terveydenhuoltolaki 1326/2010
Työtaturma- ja ammattitautilaki 459/2015
Valtioneuvoston asetus eräiden veri- ja muita periytyviä ominaisuuksia
koskevien oikeuslääketieteellisten tutkimusten korvausperusteista
1426/2001
Valtioneuvoston asetus 1276/2015 oikeusgeneettisistä
isyystutkimuksista ja lääketieteellisestä selvityksestä
Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
annetun asetuksen muuttamisesta, 23.11.2017
Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista 146/2017

10.1.2019

toimialajohtaja

hallintojohtaja

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen Linja 4 A
00530 Helsinki
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

10.1.2019

Liite 1: Terveystuon maksut, sosiaali- ja terveystuonkunta 13.2.2018 § 34

Maksut terveystuonsemalla	Maksuton	Käyttämättä / peruuttamatta jätetyn käyntiajan maksu 40,30 e peritään 15 vuotta täyttäneiltä. Peruutus on tehtävä viimeistään edellisenä päivänä klo 12:een mennessä.
Maksut päivystyksessä		Päivystykset siirtyivät HUSiin 7.1.2019
Tilapäinen kotihoito	Kotihoidon maksuista on erillinen PYSY-ohje 069.	
Jatkuvan kotihoidon maksu	Kotihoidon maksuista on erillinen PYSY-ohje 069.	
Kotisairaalahoidon maksu	Kotihoidon maksuista on erillinen PYSY-ohje 069.	
Hoitopäivämaksu1)	38,80 e	Peritään tulo-, sairaalassaolo- ja lähtöpäiviltä. Jos henkilö lähtee sairaalasta tulopäivänä, peritään hoitopäivämaksu. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito samana päivänä jatkuu toisessa laitoksessa.
Hoitopäivämaksu maksukaton ylittymisen jälkeen	17,90 e	
Omaishoitajan vapaan aikainen laitoshoido	11,40 e/ vrk	
Hoitopäivämaksu1) lyhytaikaisessa psykiatrisessa laitoshoidossa	17,90 e/vrk	Maksua ei peritä mielenterveystuon mukaisen tarkkailun ajalta, ellei henkilöä tarkkailun perusteella määrätä tahdosta riippumattomaan hoitoon.
Psykiatrian avohoitokäynti	Maksuton	Käyttämättä / peruuttamatta jätetyn käyntiajan maksu 40,30 e peritään 15 vuotta täyttäneiltä. Peruutus on tehtävä viimeistään edellisenä päivänä klo 12:een mennessä.
Päivä- ja yöhoidon maksu1)	17,90 e	Jos potilas on hoidossa vain yöllä tai päivällä
Poliklinikkamaksu1)	32,70 e /käynti	Ei peritä: - psykiatrian poliklinikalla - jos potilas otetaan sairaalaan poliklinikkakäyntipäivänä - rintamaveteraaneilta eikä sotainvalideilta. Käyttämättä / peruuttamatta jätetyn käyntiajan maksu 40,30 e peritään 15 vuotta täyttäneiltä. Peruutus on tehtävä viimeistään edellisenä päivänä klo 12:een mennessä.
Sarjahoidon maksu 1)	9,00 e/hoitokerta	Peritään enintään 45 hoitokerralta /kalenterivuosi.

10.1.2019

		Ei peritä alle 18-vuotiaalta.
Fysikaalisen hoidon maksu 1)	9,00 e /hoitokerta	
Alle 18-vuotiailta perittävät maksut		Jos hoitopäiviä on kertynyt kalenterivuoden aikana yli seitsemän, ei peritä: - hoitopäivämaksua - päivä- tai yöhoidon maksua - kuntoutushoidon maksua. Hoitopäivistä on esitettävä selvitys sairaalalle. Psykiatrisen avohoidon yksikössä käynti on maksuton samoin kuin sarjahoito. Avohoitokäynnit ovat maksullisia myös 7 hoitopäivän jälkeen.
Koulu- ja opiskelu-terveydenhuolto		Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitopalvelut (mm. terveys-tarkastukset) ovat maksuttomia. Sairaanhoidosta peritään samat maksut kuin muultakin väestöltä. Poliklinikka-maksu peritään normaalisti. 15 vuotta täyttäneiltä peritään peruuttamattomasta ajanvarauskäynnistä 40,30 e.
Maksu lääkärintodistuksesta	19,40 e 33,00 e 40,30 e 48,50 e (ajokorttitodistus)	Maksu suuruus riippuu todistuksen/lausunnon laadusta. Hoitoon liittyvistä lääkärintodistuksista ei terveysasemilla peritä maksuja.
Maksu kuntoutushoidosta ja apuvälineistä 1)	13,40 e/hoitopäivä	Maksu peritään erilliseen päätökseen perustuvasta vammaisen potilaan laituskuntoutusjaksosta. Hoitoon liittyvät apuvälineet, niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto ovat maksuttomia (poikkeuksia: tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslakien, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain perusteella korvattavasta vahingosta/ammattitaudista).
Seulonta irtosolututkimus	Maksuton	

10.1.2019

Seulonta mammografiatutkimus	Maksuton	
Pitkäaikaisen laitoshoidon maksut		<p>Maksu on 85 % hoidossa olevan nettokuukausitulosta.</p> <p>Mikäli enemmän ansaitseva puoliso on pitkäaikaishoidossa, hoitomaksu on 42,5 % puolisojen yhteenlasketuista nettotuloista.</p> <p>Vähemmän ansaitsevan puolison ollessa hoidossa, hoitomaksu on 85 % hänen nettotuloistaan.</p> <p>Puolisolle tulee aina jäädä toimeentuloa varten asumiskustannusten jälkeen täyden kansaneläkkeen määrää vastaava summa.</p> <p>Potilaan käyttöön tulee aina jäädä vähintään 108 e kuukaudessa. Eräitä tuloja ei oteta maksua määrättäessä huomioon.</p>
Rokotus		Maksuja ei peritä yleiseen rokotusohjelmaan kuuluvista rokotuksista.
Tartuntatautihoito	Yleisvaarallisen tartuntataudin hoito ja lääkkeet ovat maksuttomia. Ilmoitettavan tartuntataudin lääkkeet ovat maksuttomia	

1) - merkityt maksut sisältyvät maksukattoon (683 €).

10.1.2019

LIITE 1. jatkoa

Suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta 18 vuotta täyttäneeltä perittävät perusmaksut ja erät yleisimpien toimenpiteiden maksut

Käynnin perusmaksu

Suuhygienisti	8,10
Hammaslääkäri	10,40
Erikoishammaslääkäri	15,20

Tutkimukset ja terveystarkastukset

Suun tutkimus, suppea	6,70
Suun perustutkimus	15,00
Suun tutkimus, laaja	29,80
Suun erityistutkimus	29,80

Ehkäisevä hoito

Ehkäisevä suun terveydenhoitokäynti	6,70
-------------------------------------	------

Hampaan kiinnityskudossairauden hoito

Parodontologinen hoito, erittäin suppea	6,70
Parodontologinen hoito, suppea	15,00
Parodontologinen hoito	29,80
Parodontologinen hoito, pitkäkestoinen	29,80
Parodontologinen hoito, erittäin pitkäkestoinen	43,60
Parodontologinen hoito, komplisoitunut sairaus. eritt. vaativa	61,20

Paikkaushoidot

Pieni täyte	15,00
Yhden pinnan täyte	15,00
Kahden pinnan täyte	29,80
Kolmen tai useamman pinnan täyte	29,80
Hammasterä tai hammaskruunu	43,60
Suun ulkopuolella valmistettu kahden pinnan täyte	43,60
Suun ulkopuolella valmistettu kolmen tai neljän pinnan täyte	61,20

Hampaan juurenhoito

Hampaan juurikanavien avaus ja laajennus	15,00
Hampaan juurikanavien avaus ja laajennus, vaativa	29,80
Hampaan juurikanavien avaus ja laajennus, erittäin vaativa	29,80
Hampaan juurikan. avaus ja laaj., eritt. vaativa ja pitkäkest.	43,60
Hampaan juurientäyttö, 1-juurikanavainen hammas	15,00

Hampaan juurentäyttö, muu	29,80
----------------------------------	-------

Kirurgiset toimenpiteet

10.1.2019

Hampaan poisto	15,00
Vaativa hampaan poisto ilman leikkausta	29,80
Hampaan poistoleikkaus	43,60

Proteettiset toimenpiteet

a) proteesin huolto	
– pohjauksella	43,60
– proteesin korjaus	29,80
b) akryyliosa- ja kokoproteesi	145,70
c) kruunut ja sillat hampaalta	145,70
d) rankaproteesi	176,90

Suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta (9 a §) peritään edellä mainittujen tavanomaisten maksujen sijasta joko 32,70 euron suuruinen poliklinikkamaksu tai päiväkirurgian 107,30 euron suuruinen maksu silloin, kun **tutkimuksen ja hoidon perusteena** on:

- f) hampaiston, leukojen ja kasvojen kehityshäiriö,
- g) vaikea, toimintaa häiritsevä laaja-alainen synnynnäinen hampaistopuutos tai kehityshäiriö,
- h) pään ja leukojen alueen kiputila
- i) kaulan ja pään alueen säteilytys tai sytostaattihoido taikka
- j) muu kuin hammassairauden takia välttämätön suun hoito.

Kun **tutkimuksen tai hoidon perusteena** on jokin edellä a) – e) kohdissa mainituista syistä ja lisäksi kysymys on **suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta**, potilaalta peritään:
1) päiväkirurgian maksu silloin, kun kyseessä on toimenpide, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonen sisäisesti annettavaa lääkitystä ja

2) muissa tapauksissa poliklinikkamaksu.

10.1.2019

Liite 2: Poliklinikamaksujen tulkintaohjeita

Toimenpide	Potilas maksaa	Potilas EI maksa	Muuta
Kliininen rasitusko	X		
Endoskopia	X		
Sydämen ulträäänitutkimus	X		
Sternaalipunktio	X		
Lumbaalipunktio	X		
Tahdistinpoliklinikakäynti	X		
Muussa laitoksessa sisäänkirjoitettu potilas		X	Ko. laitos maksaa. Jos laitos on yksityinen, on selvittävä, maksaako laitos vai potilas.
Sotilasvammalain piiriin kuuluva henkilö		X	Valtion tapaturmavirasto maksaa ko. vamman vuoksi tehdyt käynnit.
Vankipotilas		X	Ao. vankila maksaa
Asevelvollinen		X	Ao. sotilaspiiri maksaa
Siviilipalvelumies		X	Ao. sijoituslaitos maksaa
Potilas poistuu ennen tutkimuksia		X	
Uusi käynti sen johdosta, että röntgen on ollut kiinni tai toimenpiteet ovat estyneet muusta vastaavasta syystä		X	
Epäonnistuneen toimenpiteen (esim. kipsaus) korjaus		X	
Saman syyn vuoksi kaksi käyntiä saman päivän aikana		X	Maksu 1 käynnistä
Eri poliklinikalla saman päivän aikana	X		Maksu molemmista käynneistä
Käynti sosiaalityöntekijän luona		X	
Valmistavat toimenpiteet maksuttomaan tai maksulliseen tutkimukseen (esim. paksusuolen tähtystyksen esiohjaus)		X	Kuitenkin tutkimukseen liittyvät sellaiset lääkkeet ym. valmisteet, jotka potilaan on nautittava kotonaan, potilas ostaa itse apteekista

10.1.2019

Tulohaastattelu		X	
Tutkimuskäynnit, joihin ei sisälly käyntiä lääkärin vastaanotolla (esim. spirometria, ambulatoorinen verenpainemittaus, allergiatesti)	X		Jos lisäksi eri päivänä käynti lääkärin vastaanotolla, tästä peritään uusi maksu
Neuropsykologinen testaus	X		Ei liity psykiatriseen tutkimukseen
Näkökenttätutkimus	X		
Ravitsemusterapeuttikäynti		X	Ei maksullinen
Neuvonta sairaalaan tulon tms. takia		X	
Uloskirjoitus ja poliklinikkakäynti samana päivänä	X		Peritään hoitopäivämaksu
Ryhmäkäynti			Maksu ensimmäisestä käynnistä

Sarjahoitokäynti	X		
Vakuutukset	X		Annetaan lasku, mikäli ei vakuutustodistusta
Hoitajan luona käynti			Maksut tästä ohjeesta ilmenevien periaatteiden mukaan
Sote-toimialan henkilökunnan työterveyshuollon piirissä olevan käynti	X		Työterveydenhuollon läheteellä tapahtuneista käynneistä ajanvaraus- tai päivystyspoliklinikoilla peritään potilaalta normaalit poliklinikkamaksut
Lääkinnällinen kuntoutus			Maksut sosiaali- ja terveydenhuollon maksuasetuksen mukaisesti
Lääkärin luo tehty sarjahoitokäynti	X		
Psykiatrinen avohoito poliklinikalla		X	
Koulu- ja opiskelutapaturmat	X		Vakuutus korvaa oppilaalle

10.1.2019

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat erityistutkimukset 1. ao. erikoislääkärin suorittama näön tai kuulon tutkimus, tällaisen lääkärin määräämä laboratorio- tai röntgen tai muu vastaava tutkimus mukaan luettuna 2. mielenterveyden selvittämiseksi tehty psykiatrin tutkimus 3. psykologin suorittama tutkimus		X	Ulkokuntalaisen osalta laskutus kotikunnalta
Muut koululaisten ja opiskelijoiden käynnit	X		Maksut kuten ei-koululaisilta ja ei-opiskelijoilta, ulkokuntalaisilta kuntalaskutus
Turvapaikan hakija		X	Potilaalla oltava todistus sijoituksesta Helsinkiin, vastaanottokeskus maksaa todelliset kustannukset
Pakolainen	X		Pääsääntöisesti maksaa itse, vaihtoehtoisesti laskutetaan lähettävää yksikköä